

מערך לכיתה ו'

מקבים ומתייוונים

נבקש לאפיין שתי קבוצות בעם היהודי (המקבים והמתייוונים). קבוצות אלו נאבקו מאבק עקרוני פוליטי ואפילו צבאי. נבחן את הטעונונים של כל קבוצה – מדוע יש לנהוג על-פי דרכה, ואת הערכים שעומדים מאחורי דרך זו. נבחן את המציאות היום, והאם מחלוקות כאלו קימות גם היום בחיים שלנו.

שיעור 1 – הכרות עם המקבים והמתייוונים

הכרות עם הרקע למרד החשמונאים והמאפיינים התרבותיים חברתיים-כלכליים, וערכיים של המקבים ושל המתייוונים.

שיעור 2 – פרוץ המרד ודמותו של מתתיהו – סיפור דילמות

באמצעות טקסט מספר המקבים, נספר את סיפור פרוץ המרד. הסיפור נקטע בנקודות שונות. על התלמידים לחוות דעתם: מה היו הם בוחרים לעשות במצב כזה, ומה הם חושבים שעשו הדמויות בסיפור המקורי.

שיעור 3 – מתי אני מצטרף למרד? – סיפור דילמות 2

סדרת דילמות המבוססת על הסיפור ההיסטורי של מרד החשמונאים, בהן על התלמיד להחליט האם ומתי הוא מצטרף למרד.

שיעור 4 – סמלי התרבות שלנו

בחינת השפעת התרבות העברית ותרבות הצריכה המערבית על חיינו היום, דרך מיון סמלים ומותגים.

שיעור 1 – מי הם המכבים והמתיוונים?

1. **מבוא – נספר:** עם כיבוש הארץ על-ידי אלכסנדר מוקדון ב-332 לפנה"ס מתחילה תקופה חדשה בארץ, תקופת השלטון ההלניסטי. זהו לא רק מפנה מבחינה מדינית, אלא כיבוש שמביא עמו מפנה גם מבחינה תרבותית. כיבוש הארץ על-ידי היוונים יוצר מפגש בין שתי תרבויות: התרבות היהודית והתרבות ההלניסטית. שתי תרבויות השונות זו מזו ובנקודות מסוימות, אפילו מנוגדות זו לזו.

במפגש זה יש להבדיל בין שתי תקופות: התקופה עד עליית אנטיוכוס לשלטון, והתקופה שמעלייתו של אנטיוכוס עד כינון השלטון החשמונאי בארץ. עד לתקופת אנטיוכוס זכתה ממלכת יהודה למעמד של אוטונומיה, כמו כל העמים באימפריה היוונית, ונהנתה מחופש דתי ומחופש תרבותי.

בתקופה זו מתחילה לחדור לארץ התרבות ההלניסטית, בעיקר על-ידי תושבים יוונים שבאו לחזק את השלטון של האימפריה בארץ ובאזור. תושבי יהודה שבאו במגע עם התושבים הזרים, או גרו בסמוך לערים שהקימו, החלו להחשף אל התרבות ההלניסטית, ויש כאלה שמתוך רצונם החופשי ניסו לאמץ, במידה זו או אחרת, את התרבות היוונית. תופעה זו נקראה על-ידי היהודים "התייוונות" – חיקוי אורחות החיים של היוונים.

2. הכרות עם הרקע למרד החשמונאים, והקבוצות השונות בעם.

נחלק את הכתה לקבוצות. כל קבוצה תקבל מספר קטעי מידע המתארים היבטים שונים של החברה ביהודה בתקופת המרד: רקע היסטורי מדיני, תרבותי דתי, חברתי כלכלי. על כל קבוצה לקרוא את קטעי המידע ולענות: אילו מחלוקות יש בתחום זה? אילו קבוצות שונות או עמדות שונות מצטיירות מהקטע?

רקע היסטורי מדיני

בשנת 332 לפני הספירה כבש אלכסנדר מוקדון את יהודה מהפרסים והחלה חדירה של מנהגים יוונים לארץ. לאחר מות אלכסנדר החלו מאבקים בין יורשיו, בית תלמי שמרכזו במצריים, ובית סלבקוס שמרכזו בסוריה. בעקבות המאבק של בית סלבקוס בבית תלמי, והתחזקות המעצמה החדשה רומא, שרוצה בהחלשת הסלבקים, מנסה אנטיוכוס ה-4 לדאוג לאחדות ממלכתו ולנאמנות נתיניו. על-מנת להבטיח נאמנות ההנהגה ביהודה מתערב אנטיוכוס במינוי הכהן הגדול ומגביל את הפולחן. מרד של תלמיים בסיוע העם מדוכא באכזריות, ובירושלים מוקם מחדש שלטון יווני עם מוסדות שלטון חינוך ועוד, הר הבית נפתח לפולחן אלילי ונגזרות גזרות נגד הדת היהודית.

• אילו מחלוקות יש בתחום זה?

• אילו קבוצות שונות או עמדות שונות מצטיירות מהקטע?

רקע תרבותי דתי

קיים ניגוד חריף בין הדת היוונית האלילית לבין הדת היהודית המונותאיסטית (אמונה באל אחד). אמנם התרבות והפילוסופיה היוונית הקלסית השפיעה רבות על כל תרבויות המזרח הקדום, ברעיונות הדמוקרטיה, ערכי האסתטיקה האמנותית, האדריכלות והמדע, אך התרבות ההלניסטית (הגרסה המאוחרת והפשטנית של התרבות היוונית) שבמרכזה החומר והנהנתנות, התנגשה בתרבות היהודית (בעיקר זו החסידית) שבמרכזה הרוח והמוסר. בדת היוונית אלים רבים אך אין בה חוקי יומיום, מלבד הפולחן לאותם אלים בעלי תכונות אנושיות. לעומתה, הדת היהודית נוגעת בכל תחומי החיים ומורה כיצד יש לנהוג. התרבות היוונית וההלניסטית מדגישות את הגוף, את פיתוח הגוף בספורט, נהנתנות באכילה, בבתי המרחץ ועוד.

חלק מזרם הצדוקים (אנשי הכהונה) שהיו בני המעמד הגבוה ורצו להיות מקורבים לשלטון קבלו בברכה את התרבות החומרנית, המשתאות והגימנסיונים (מופעי ספורט). בתחילה היה השלטון ההלניסטי סובלני כלפי הדת היהודית כמו ברוב המקומות ששלט. רק מאוחר יותר החלו הניגודים הפוליטיים והחברתיים מקצינים ואז החלו גם ההגבלות על הדת.

- אילו מחלוקות יש בתחום זה?
- אילו קבוצות שונות או עמדות שונות מצטיירות מהקטע?

רקע כללי חברתי

גם לפני השלטון היווני היו עניים ועשירים בקרב היהודים. היו כפריים שעסקו בחקלאות, ואנשי ירושלים שרבים מהם היו כהנים אשר עסקו בעבודת המקדש או בעלי מלאכה. עם זאת, הפערים בין המעמדות היו קטנים והייתה נהוגה עזרה הדדית.

חלק מבני המעמד הגבוה, שגרו בעיר למדו יוונית, ורצו בהשתלבות בתרבות ההלניסטית השלטת. השלטון ההלניסטי רצה בייעול שיטת המיסוי ושיתף את המעמד הגבוה מבין היהודים בגביית המסים. כל אזור היה צריך לתת סכום מסוים, ואת הפרש בין מה שנתן לשלטון למה שגבה מהתושבים לקח הממונה לעצמו. כך נוצר מעמד של יהודים משתפי פעולה עם השלטון, שניצלו את אחיהם. נוצר גם פער בין עשירי ירושלים, עיר מרכזית מפותחת, בה יושבים נציגי היוונים והמתייוונים, בה מוסדות שלטון ותרבות, לבין השכבה העממית בעלי המלאכה הקטנים בעיר או החקלאים הפשוטים בכפר.

- אילו מחלוקות יש בתחום זה?
- אילו קבוצות שונות או עמדות שונות מצטיירות מהקטע?

3. אפיון דמויות

כל קבוצה תקבל שתי דמויות או טבלה עם עמודות: מקבי – מתייוון; אוסף תכונות, מאפיינים חיצוניים, מנהגים. כל קבוצה צריכה למיין את התכונות.

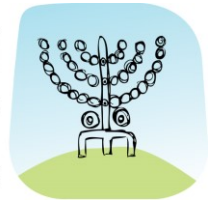
מתייוון	מקבי

• עני	• פקיד- איש ממשל	• מדבר עברית
• מקריב קורבנות	• חי בכפר	• מדבר יוונית
• לאלילים	• חי בעיר	• פתוח
• מקורב לשלטון	• הולך לתיאטרון	• נוקשה
• נהנתן- אוהב חיים נוחים	• משתתף במשתאות	• נאמן
• מעשי	• מאמין באלוהים	• סתגלן
• איש עקרונות	• הולך לבית המקדש	• חקלאי
	• עשיר	• אדם פשוט

4. דיון

- כיצד מיינתם?
- מה מאפיין את המקבי? מה מאפיין את המתייוון?
- עם איזו משתי הדמויות אתם יותר מזדהים? לו הייתם בתקופה ההיא לאיזו קבוצה הייתם בוחרים להשתייך? מדוע?

שיעור 2 – דמות מתתיהו המנהיג

מהלך: נספר את סיפור מתתיהו. נעצור בכל שלב וניתן לתלמידים אפשרויות – איך הייתם נוהגים?

1. גזרת המלך

נספר: מתתיהו, חשמונאי, בן למשפחת כוהנים, גר בעיירה קטנה. מתתיהו מתנגד להתייוונות, ולפולחן האילי. אל הכפר מגיעים חיילים יוונים ודורשים ממתתיהו כראש הקהילה לזבוח על הבמה.

דילמה – מה צריך מתתיהו לעשות? הסבירו את בחירתכם

1. להסכים לזבוח – יותר חשוב לא להסתכן במוות או מאסר.
2. לנסות להתחמק ולברוח.
3. לצאת בפומבי (בגלוי) נגד הוראת היוונים לסכן את עצמו ואת משפחתו, ולפתוח במרד.

2. התנגדות מתתיהו

נספר: ויען מתתיהו ויאמר בקול גדול: אם ישמעו לו כל הגויים אשר בבית מלכות המלך, לבגוד איש איש בעבודת אבותיו ולבחור במצוותיו שלו [של המלך], אני ובני ואחי נלך בברית אבותינו. חלילה לנו לעזוב חוק ומשפטים. לא נשמע לדברי המלך לסור מעבודתנו ימין ושמאל.
ספר החשמונאים א' פרק ב'

- מה בחר מתתיהו לעשות? מדוע לדעתכם?
- מה הייתם עושים אילו הייתם אחד מאנשי מודיעין?

3. תגובת אחד מאנשי הכפר

וכאשר סיים לדבר את הדברים האלה, ניגש איש יהודי, לעיני כל, להקריב על הבמה במודיעין, כפקודת המלך. וירא מתתיהו ויקנא, ויזעו כליותיו ותעלה חמתו כמשפט...
ספר החשמונאים א' פרק ב'

ניתוח מילולי

- מה קורה למתתיהו? מה זאת אומרת "ייקנא"? אילו תחושות מתוארות בקטע?
- מה משמעות "יזועו כליותיו"? היכן נמצאות הכליות? איזה ביטוי אחר קשור בכליות (מוסר כליות) מה הקשר? (עוול מוסרי)
- מה זאת אומרת "תעלה חמתו כמשפט"? האם הכעס מוצדק? מדוע?

דילמה – מה על מתתיהו לעשות כשהוא רואה אדם אחר עושה ההיפך ממה שהוא אמר? הסבירו את בחירתכם

1. להניח לו להקריב בבמה – שכל אחד יעשה מה שמתאים לו.
2. לגנות את האיש, ולהגיד לו מה הוא חושב על מעשיו.
3. להרוג אותו, על הבגידה שלו בדת היהודית ובדברי המנהיג (מתתיהו).
4. להרוג אותו ולהרוס את הבמה כדי שלא יוכלו יותר להקריב.

4. תגובת מתתיהו להפרת דבריו

נספר: וירוף וישחטהו על הבמה. ואת איש המלך הכופה לזבוח הרג בזמן ההוא ואת הבמה הרס. ויקנא מתתיהו לתורה, ... ויקרא מתתיהו בעיר בקול גדול לאמור: כל המקנא לתורה והעומד בברית יצא אחרי. וינוסו הוא ובניו אל ההרים ויניחו את אשר להם בעיר. אז ירדו רבים, בבקשם צדק ומשפט, אל המדבר, לשבת שם, הם ובניהם ונשותיהם ומקניהם, כי כבודו הרעות עליהם. ספר החשמונאים א' פרק ב'

מילולי

- מה עשה מתתיהו? למה לדעתכם עשה זאת?
- מה משמעות המלה ה"קנאות"? האם זה מושג חיובי או שלילי בקטע?
- מדוע מתתיהו בורח? מה משמעות מעשיו? מה יקרה לו אם לא יברח?
- מדוע בוחר מתתיהו לקרוא לאנשים נוספים?

דילמה – מה הייתם עושים לו הייתם יהודים נוכחים במקום ושומעים את דברי מתתיהו? הסבירו את בחירתכם

1. מחכים שמתתיהו יסתלק ומחדשים את הבמה, כדי לא להרגיז את השלטון היווני.
2. מתחבאים בבית ומחכים שהמהומה תגמר.
3. מצטרפים למתתיהו ובניו במרד.

5. דיון מסכם

- מה מאפיין את מתתיהו? איזה איש הוא?
- האם מתתיהו צדק במעשיו: בסירוב לזבוח, בהרג היהודי, בהרג החיל היווני, בקריאה למרד?
- מה הייתם עושים אחרת?
- האם הקנאות היא תכונה טובה או רעה?
- האם יש דברים שהם מספיק חשובים בשבלינו שנהיה מוכנים לסכן עצמנו ואף לפגוע באחרים כדי לשמור עליהם?
מה הם?

שיעור 3 – מרד החשמונאים: מתי תצטרף/י למרד?

השיעור מתנהל כמשחק סימולציה לחיי היהודים בתקופת השלטון היווני בארץ ישראל. הכיתה יושבת במעגל כיסאות. בתוך המעגל יש מזרונים או כריות. מי שבחר לצאת למרד יורד מהכיסא שלו ויושב על הרצפה.

הסבר לתלמידים: אתם איכרים יהודים החיים בארץ יהודה בתקופת השלטון היווני. ההנהגה היוונית לא כל כך יציבה, אבל הם השולטים. בשנים האחרונות חל שינוי חברתי וההנהגה התחילה לעבור מידי הכהונה של בית המקדש לידי יהודים מתיוונים עשירים שעשו את כספם בעיקר מעושיק של איכרים עניים. אחרי כל אפיזודה תישאלו אם אתם רוצים לקחת חלק במרד החשמונאים שמתחיל להתחולל. עליכם להחליט אם כן או לא. מי שמצטרף עובר לקבוצת החשמונאים ויכול לשכנע אחרים להצטרף אליו.

מקרה ראשון: גזירות הדת.

השליט היווני הכריז באיגרת על איסור קיום מצוות הדת היהודית. אין לעשות ברית מילה, ללמוד או ללמד תורה, להקריב לה' בבית המקדש ולאכול מזון כשר. מתי=תיהו החשמונאי, כהן מן העיר מודיעין, רוצח את פקיד השלטון ומספר יהודים מתיוונים שבאים להקריב קורבנות לאל היווני זאוס. מתתיהו ובניו בורחים להרים וקוראים למי שתומך בהם להצטרף.

- האם תצטרף אל המרד של משפחת החשמונאים?

מקרה שני: מינוי הכהן הגדול.

מתיוונים קיצוניים ששייכים לעשירי ירושלים ומקורבים לשלטונות היווניים הביאו להדחתו של הכהן הגדול יאסון אשר הנהיג את בית המקדש וניסה לשמור עליו מפני שינויים גדולים. במקומו מינו את מנלאוס – מתיוון שאינו שייך לשושלת כהונה. מנלאוס מכניס פולחן של אלילים יוניים לתוך בית המקדש וכן גונב את אוצרותיו העתיקים אל ביתו הפרטי וצובר הון אישי.

- האם תצטרף אל המרד ותצא נגד המתיוונים העשירים?

מקרה שלישי: מיסים חדשים.

הנציב הממונה מטעם היוונים (שהוא עצמו יהודי מתיוון) הטיל מיסים חדשים נוספים על מעמד האיכרים (שגם ככה בקושי עומדים בנטל). מעכשיו יצטרכו לתת לו כ- 40% מן היבול. ידוע כי הוא מתכנן למכור את התבואה מהמיסים ולבנות לעצמו וילה מפוארת חדשה.

- האם תצטרף אל המרד ותצא נגד הנציב המתיוון המושחת?

מקרה רביעי: עצמאות דתית ולא מדינית

לאחר סדרת קרבות וכיבוש ירושלים מידי השלטון היווני מציע השליט היווני ליהודה המכבי הסכם על פיו הוא מבטל את הגזירות הדתיות ובתמורה דורש הכרה בסמכויות השלטון היווני. רבים מקבלים את ההסכם, אולם יהודה המכבי מתנגד אליו, בטענה שיש לחתור לעצמאות מדינית, שהשלטון ביהודה חייב להיות יהודי ולא יווני.

- האם תצטרף אל המרד ותצא למלחמה ביוונים למרות הצעת הפשרה? האם תפרוש מהמורדים (אם כבר הצטרפת)?

מקרה חמישי: חילופי שלטון ושחיתות הכהונה.

חילופי שלטון בהנהגה היוונית מביאים לביטול ההכרה בהסכם עם יהודה. הכהן הגדול המתיוון מקבל את תמיכת השלטון היווני לפעול נגד החשמונאים והוא מוציא להורג שישים איש השייכים לזרם אדוק בחברה היהודית (חסידיים – קנאים). אנשי יהודה הורגים חמישים מאנשי הכהן הגדול.

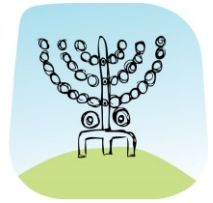
- האם תצטרף אל המרד ותצא נגד היוונים והמתיוונים?

סיום הפעילות: כידוע לכולנו, החשמונאים נצחו לבסוף את כוחות היוונים, גם במחיר כבד של שנות מלחמה ארוכות ביהודה. תקופת השלטון החשמונאי הייתה תקופה של שגשוג כלכלי ותרבותי לעם היהודי, שהסתיים עם מותו של המלך הורדוס והשתלטות הרומאים על יהודה, אחרי 130 שנה בערך.

דיון מסכם

- מול מי הם נלחמו? על מה הם נלחמו?
- האם המרד היה מוצדק?
- מה הביא אותך להצטרף למרד? מדוע לא הצטרפת קודם לכן? (אם יש תלמידים שבחרו לא להצטרף למרד יש להתייחס גם לכך – מדוע לא להצטרף?)
- האם המרד היה טוב בעיניך בסופו של דבר?

שיעור 4 – סמלי התרבות שלנו

1. ניתן לכל קבוצה/ תלמיד דף עם תמונות של סמלים יהודיים וישראלים וסמלים של תרבות אוניברסאלית, או אחרת. כל אחד צריך לכתוב האם הוא מכיר את הסמל, ומה הסמל אומר לדעתו. לאחר מכן, יש למיין את הסמלים: שלי – שייך לי; לא שלי ולא שייך לי.

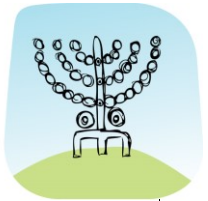
לפניכם טבלה עם סמלים שונים. בחנו האם אתם מכירים את הסמל. כתבו מתחת לכל סמל את מה הוא מסמל. אח"כ מיינו את הסמלים מה שייך לי/ קשור אלי -מה לא שייך לי/ לא קשור אלי.

<p>להוסיף את סמל ביה"ס</p> <p>3</p>	 <p>2</p>	 <p>1</p>
 <p>6</p>	 <p>5</p>	 <p>4</p>
 <p>9</p>	 <p>8</p>	 <p>7</p>

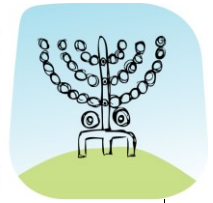
מכון שיטים

ארכיון החגים הקיבוצי

<p>12</p> 	<p>11</p> 	<p>10</p>
<p>15</p> 	<p>14</p> 	<p>13</p>
<p>18</p> 	<p>17</p> 	<p>16</p>
<p>21</p> 	<p>20</p> 	<p>19</p>
<p>24</p> 	<p>23</p> 	<p>22</p>

<p>26</p> 	<p>25</p> 	<p>24</p>
<p>29</p> 	<p>28</p> 	<p>27</p>

2. דיון

- כמה מהסמלים שלי הם יהודיים וישראליים וכמה לא?
- אילו סמלים אני מכיר יותר ואילו פחות?
- האם אנחנו שומרים על התרבות שלנו או מושפעים מתרבויות אחרות?
- אילו תרבויות משפיעות עלינו כיום?
- באילו תחומים אנחנו פתוחים להשפעה?
- מה טוב ומה בעייתי בהשפעה התרבותית העולמית?

3. ייחודיות יהודית-ישראלית

- נבקש לרשום את הדברים שמייחדים אותנו כיהודי וכישראלי.
- התלמידים יביאו את תוצריהם לקבוצה ויערכו דיון שבסופו יחליטו על כמה דברים שמייחדים אותם כיהודים וכישראלים.
- כל קבוצה תביא את החלטותיה למליאה, ונציג משלה יסביר את הבחירות והשיקולים.
- לסכום הדיון כדאי לבדוק האם יש דברים שמשותפים לכולנו כיהודים וכישראלים?
- הכיתה תבחר חמש נקודות שמייחדות אותנו כיהודים וכישראלים.

מידע נוסף למורה

רקע היסטורי מדיני

בשנת 332 לפני הספירה כבש אלכסנדר מוקדון את יהודה מהפרסים והחלה חדירה של מנהגים יוונים לארץ (כמו הקמת ה"פוליס" עיר המדינה). לאחר מותו של אלכסנדר החלו מאבקים בין יורשיו, בית תלמי שמרכזו במצריים ובית סלבקוס שמרכזו בסוריה.

ב-217 לפנה"ס בית סלבקוס גבר וכבש את יהודה. ב-170 לפנה"ס התחדש המאבק של בית סלבקוס והמלך אנטיוכוס ה-4 אפיפנס בבית תלמי, וברקע התחזקות המעצמה החדשה רומא שרצתה בהחלשת הסלבקים. כשהלחץ החיצוני גבר אנטיוכוס ניסה לדאוג לאחדות ממלכתו, ולנאמנות נתיניו. על-מנת להבטיח נאמנות הוא התערב במינוי הכהן הגדול. ב-168 לפנה"ס פרץ מרד של תלמיים בסיוע העם. המרד דוכא באכזריות ובירושלים הוקם מחדש שלטון יווני עם מוסדות שלטון חינוך ועוד, הר הבית נפתח לפולחן אלילי ונגזרות גזרות נגד הדת היהודית.

שני זרמים ביהדות – הלניסטים וחסידיים (מתוך חג החנוכה, החילוני בין חגי ישראל מאת פרופ' יעקב מלכין)

הזרם האחד, יהודים הלניסטיים, היוזעים לדבר גם יוונית, נהנים מתיאטרון יווני וממשחקי גימנסיון יווני, לומדים חוכמות יוון וספרותה בנוסף לתרבותם היהודית, הנעשית יותר ויותר תרבות אירופית-מזרח-תיכונית. תרבות חייהם אפיינה את אורח החיים של העלית הכלכלית-חברתית-כהנית ביהודה.

כולל צדוקים שקיימו את כל מצוות התורה שבכתב, אך דחו את כל חידושי התורה שבעל פה, חידושים של חכמים ורבנים, שמינו עצם למפרשיה של התורה, והוסיפו לה, לדעתם, עיקרי אמונה חסרי בסיס: אמונה בעולם הבא, בתחיית המתים ובביאת משיח פלאי ביום דין אפוקליפטי.

בזרם השני נכללו יהודים שאורח חייהם המסורתי לא השתנה, אם בגלל חיי הכפר המרוחק ממרכזי התרבות החדשה, ואם בגלל שייכותם לחוגי החסידים שהתנגדו, אידאית להשתלבות בתרבות האירופית-יוונית והפוליתאיסטית. הם שמרו על מצוות התורה שבכתב, בהתאם לפיתוחיה בתורה שבעל פה. דחו את התרבות ההלניסטית וראו במשתלבים בה בוגדים וכופרים. אמונתם גרסה, אמונה בעולם הבא, בשליטתו המוחלטת של אלוהים בכל הנעשה בעולם הזה, ביום הדין הקרב ובא, במשיח הפלאי ובישועה שיביא לעמו.

קנאים וקנאות - סיפור פינחס וזמרי בן סלוא - ספר במדבר פרק כה

(א) וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁטִים וַיְחַל הָעָם לְזָנוֹת אֶל בָּנוֹת מוֹאָב: (ב) וַתִּקְרָאן לָעָם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן וַיֹּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לֵאלֹהֵיהֶן: (ג) וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעֹר וַיַּחַר אֶף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל: (ד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה קַח אֶת כָּל רֹאשֵׁי הָעָם וְהוֹקֵעַ אוֹתָם לַיהוָה נִגְדַּד הַשָּׁמַשׁ וַיֵּשֶׁב חָרוֹן אֶף יְהוָה מִיִּשְׂרָאֵל: (ה) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל שֹׁפְטֵי יִשְׂרָאֵל הֲרֹגוּ אִישׁ אֶנְשָׁיו הַנִּצְמָדִים לְבַעַל פְּעֹר: (ו) וְהִנֵּה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב אֶל אַחִיו אֶת הַמְדִינִית לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בָכִים פָּתַח אֶהָל מוֹעֵד:

(ז) וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו: (ח) ויבא אחר איש ישראל אל הקבה וידקר את שניהם את איש ישראל ואת האשה אל קבתה ותעצר המגפה מעל בני ישראל: (ט) ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף: (י) וידבר יהוה אל משה לאמר: (יא) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי: (יב) לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום: (יג) והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל: (יד) ושם איש ישראל המכה אשר הכה את המדינית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעני: (טו) ושם האשה המכה המדינית כזבי בת צור ראש אמות בית אב במדין הוא:

